

**Wymagania edukacyjne z techniki dla klasy 4
szkoły podstawowej oparte na programie nauczania Jak to działa?**

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela:

- rozpoznaje elementy drogi publicznej,
- wymienia typowe sytuacje na drodze mogące prowadzić do zagrożenia w ruchu drogowym,
- podaje kilka typowych sytuacji na drodze, w których wymagane jest zachowanie szczególnej ostrożności i zastosowanie zasady ograniczonego zaufania,
- wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz zasady ruchu rowerów po drogach publicznych,
- wyjaśnia, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego w stosunku do osoby niewidomej lub osoby z niepełnosprawnością, kiedy te osoby znajdują się w obrębie drogi,
- dzieli znaki pionowe ze względu na ich kształt i kolorystykę,
- rozpoznaje najczęściej występujące pojedyncze znaki drogowe pionowe,
- wymienia podstawowe znaki drogowe regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
- wymienia kilka podstawowych sytuacji na drodze, kiedy pojazd włącza się do ruchu; opisuje, na czym polega ten manewr,
- wskazuje różnice pomiędzy manewrami wymijania, omijania i wyprzedzania,
- wymienia podstawowe zagrożenia w ruchu drogowym dla pieszego, rowerzysty oraz kierującego urządzeniem transportu osobistego (UTO) i urządzeniem wspomagającym ruch (UWR),
- omawia sposób zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego i wskazuje, jakich środków użyć do tego celu,
- podaje europejski numer alarmowy i numery telefonów pogotowia ratunkowego, policji i straży pożarnej,
- omawia hierarchię ważności przepisów, znaków, sygnałów i poleceń wydawanych przez osoby kierujące ruchem,
- prawidłowo interpretuje wskazania sygnalizacji świetlnej,
- określa kolejność przejazdu na typowych skrzyżowaniach dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
- omawia zasady zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego,
- wymienia obowiązkowe i zalecane wyposażenie roweru oraz wyjaśnia konieczność utrzymania go w sprawności technicznej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- podaje podstawowe definicje : droga, jezdnia, pas ruchu, chodnik, pobocze, rower,
- klasyfikuje podstawowe, typowe pojazdy poruszające się po drogach do odpowiedniej kategorii,
- wyjaśnia, na czym polegają szczególna ostrożność i zasada ograniczonego zaufania, i w jakich sytuacjach na drodze należy je stosować,
- wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz podstawowe zasady ruchu rowerów na drodze,
- rozpoznaje najbardziej charakterystyczne znaki pionowe i poziome występujące na drodze, podaje ich interpretację,
- wyjaśnia, dlaczego najważniejsze znaki regulujące m.in. zasady pierwszeństwa mają inny kształt niż pozostałe znaki z danej kategorii,
- opisuje, jak powinni zachować się uczestnicy ruchu drogowego, widząc określone znaki regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach („stop” i „ustąp pierwszeństwa”),
- wyjaśnia, czym jest włączanie się do ruchu i opisuje zasady wykonywania tego manewru,
- wyjaśnia, kiedy i w jaki sposób kierujący powinien sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu,

- wyjaśnia, jak bezpiecznie i zgodnie z przepisami wykonać manewr zawracania,
- wymienia podstawowe czynności (od momentu zauważenia zdarzenia), które można wykonać na miejscu wypadku drogowego,
- wyjaśnia, w jaki sposób sprawdzić stan przytomności poszkodowanego,
- wyjaśnia, jak poprawnie sformułować treść pełnego zgłoszenia wypadku, dzwoniąc na jeden z numerów alarmowych,
- przedstawia konsekwencje korzystania z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię, podczas kierowania rowerem oraz innymi urządzeniami wykorzystywanymi przez uczniów w ruchu drogowym,
- potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie, na którym znajdują się m.in. pojazdy uprzywilejowane,
- wyjaśnia rolę i konsekwencje niestosowania środków bezpieczeństwa przez pieszego (elementy odblaskowe), kierowcę i pasażerów w pojazdach samochodowych (pasy bezpieczeństwa, foteliki, zagłówki itp.), kierującego np. rowerem (kask, elementy odblaskowe itp.),
- potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie dróg równorzędnych i nierównorzędnych.
- omawia znaczenie odblasków.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- wymienia pojazdy inne niż rower, które powinny się poruszać drogą dla rowerów i poboczem,
- podaje przykłady urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspierających ruch, którymi można się poruszać po drogach,
- wyjaśnia różnicę pomiędzy hulajnogą tradycyjną a elektryczną,
- rozpoznaje podstawowe znaki pionowe i poziome dotyczące ruchu pieszych, rowerów, UTO i UWR,
- wyjaśnia, jakie znaki poziome są łączone ze znakami pionowymi i jak powinien się zachować kierujący widząc te znaki,
- wymienia zagrożenia i niebezpieczeństwa dla kierujących mogące wystąpić podczas wykonywania poszczególnych elementów manewrów wymijania, omijania i wyprzedzania,
- wyjaśnia różnicę w sposobie wykonywania skrętu w lewo na jezdni jedno- i dwukierunkowej,
- wymienia zagrożenia, które mogą wystąpić na przejazdach dla rowerzystów; przedstawia sposoby zapobiegania im,
- wyjaśnia, jaką funkcję w organizacji ruchu spełniają polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem i w jaki sposób wpływają one na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- wyjaśnia, które z elementów wyposażenia obowiązkowego roweru wpływają na bezpieczeństwo kierującego,
- uzasadnia, dlaczego podczas przechodzenia przez jezdnię, podczas jazdy rowerem lub innymi pojazdami nie należy korzystać z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych, np. słuchawek,
- wymienia dodatkowe elementy ubioru rowerzysty, jadącego hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR, które mogą wpływać na bezpieczeństwo.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- prawidłowo klasyfikuje uczestników ruchu drogowego oraz wymienia ich prawa i obowiązki,
- wskazuje różnicę pomiędzy urządzeniami transportu osobistego a urządzeniami wspomagającymi ruch,
- rozpoznaje i klasyfikuje elementy techniczne roweru ze względu na ich budowę i funkcję,
- określa, którzy uczestnicy ruchu drogowego powinni się poruszać po wyznaczonych obszarach drogi,
- wyjaśnia, w jakiej sytuacji kierujący rowerem może poruszać się po chodniku,
- wymienia pojazdy inne niż rower, którymi można kierować, jeśli ma się kartę rowerową,

- przewiduje zagrożenia i ich skutki w zależności od obszaru i sytuacji na drodze, przedstawia sposoby zapobiegania im,
- wymienia nietypowe manewry i sytuacje na drodze, podczas których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność i zasadę ograniczonego zaufania do innych uczestników ruchu drogowego,
- poprawnie interpretuje znaki pionowe i poziome, które dotyczą ruchu pieszych, rowerzystów, poruszających się hulajnogami elektrycznymi, UTO i UWR,
- analizuje przypadki związane z włączaniem się do ruchu różnych pojazdów w sytuacjach nietypowych,
- prawidłowo wykonuje podstawowe manewry w ruchu drogowym,
- wskazuje różnice i podobieństwa pomiędzy manewrami wyprzedzania i omijania,
- podaje wszystkie numery alarmowe służb ratunkowych i określa, w jakich przypadkach należy wezwać te służby,
- charakteryzuje zagrożenia, które towarzyszą rowerzystom poruszającym się po drogach,
- interpretuje postawy kierującego ruchem i wskazuje odpowiadające im kolory sygnalizacji świetlnej,
- omawia i wyjaśnia zasady pierwszeństwa przejazdu obowiązujące na różnego rodzaju skrzyżowaniach, w tym o ruchu okrężnym i skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną,
- omawia zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniach, na których znajdują się pojazdy szynowe,
- zna zasady ruchu drogowego obowiązujące na skrzyżowaniach i przejazdach kolejowych,
- wskazuje, jaki wpływ na środowisko ma rozwój najnowszych technologii stosowanych w pojazdach,
- prawidłowo interpretuje znaki bezpieczeństwa występujące m.in. na dworcach, lotniskach, nad wodą (na kąpieliskach),
- interpretuje warunki dopuszczenia do uczestnictwa w ruchu drogowym kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego,
- opanował zagadnienia z zakresu BRD w stopniu pozwalającym na uzyskanie karty rowerowej.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- omawia zdecydowaną większość zawartych w podręczniku przepisów ruchu drogowego dotyczących pieszych, kierujących rowerami, UTO i UWR,
- proponuje rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego mające oryginalny i innowacyjny charakter, np. wyposażenie dodatkowe roweru lub elementy ubioru rowerzysty mogące mieć wpływ na wzrost jego bezpieczeństwa,
- wskazuje istniejące i proponuje nowe rozwiązania w infrastrukturze drogowej, np. wokół szkoły, na własnym osiedlu, które mogą prowadzić do poprawy bezpieczeństwa,
- wymienia najnowsze wynalazki techniczne oraz zagrożenia, jakie niesie ze sobą postęp techniczny.